

EKL KARJATAMISE ALGTASEME KATSE

HINDAMISJUHEND

Kinnitatud EKL Karjakoerte Kogu eestseisuse koosolekul 08.05.2019

Kinnitatud EKL Volinike koosolekul

Jõustub alates 01.06.2019

Sisukord

1. ÜLDOSA	2
2. VÄLJAJOOKS - OUTFUN (bordercolliedel) (20p)	2
3. LIIKVELE AJAMINE - LIFT (10p)	3
4. TOOMINE - FETCH (20p)	3
5. AJAMINE - DRIVE (20p)	4
6. AEDIK - PEN (10p)	4
7. KATSE KATKESTAMINE	5
8. SOORITUSE KORDAMINE	5
9. KOHTUNIKU VASTUTUS	5
10. KATSETELT KÕRVALDAMINE / KATSETEL OSALEMISE KEELD / KARISTUSED	6
11. TULEMUSTE MÄRKIMINE PROTOKOLLI	6

1. ÜLDOSA

1.1 Karjatamise algtaseme katse demonstreerib koera oskusi ja võimet karjatada. Katse on ülesehitatud levinumatele igapäevaelus ette tulevate situatsioonidele, mis esinevad kariloomi karjatades (karja toomine, ajamine läbi värava ja aedikusse ajamine. Hindamispõhimõtted peavad seetõttu olema alati seotud praktilise karjatööga.

1.2 Katse koosneb kariloomadeni jooksmisest (outrun) pidades silmas, et vahemaa alguspunktist kariloomadeni ei ole rohkem kui 90 m, karja taha jõudmisest ja liikuma ajamisest (lift), toomisest (fetch) ja ajamisest (drive) läbi vähemalt ühe värava, mis ei ole algpunktist kaugemal kui 90m ning aedikusse (pen) ajamisest. Katse lõppeb kui kõik kariloomad on aedikusse aetud ja värav suletud või kui aeg saab otsa või kui katse katkestatakse.

1.3 Katsel osalev bordercollie peab üksi tooma karja alguspunktis (post) ootava ja sealt juhendava koerajuhini. Teised tõud võivad koerajuhiga koos minna karja tooma, sel juhul arvestab kohtunik miinuspunkte soorituselt maha, arvestades lisaks ajamise (drive) etapis kirjeldatud hindamiskriteeriume.

Punktid, mida on võimalik iga osa eest maksimaalselt saada:

Väljajooks (Outrun) – 20p

Liikvele ajamine (Lift) – 10p

Toomine (Fetch) – 20p

Ajamine (Drive) – 20p

Aedik (Pen) – 10p

Kokku 80p

1.4 Ajamisel (drive) etapil võib koerajuht koera kaasa aidata, hindamiskriteeriumiks on siinkohal kariloomade liikumistrajektoori hoidmine ja koera ja koerajuhi hea meeskonnatöö.

1.5 Katse on läbitud kui koer saab vähemalt 50 punkti.

1.6 Iga koer alustab sooritust 80 punktiga ja kohtunik arvestab miinuspunkte maha:

2. VÄLJAJOOKS - OUTRUN (bordercolliedel) (20p)

2.1 Hea jooks karjani (outrun) on pooliku piri kujuline aga ka poolringi kujuline jooksu trajektoor on lubatud. Enamus kohtunikke ei anna selle etapi eest enne punkte, kui kari pole veel liikuma hakanud (lift), sest liikuma hakkamine näitab ära, kas koer on jooksu lõpuks ennast õigesti positsioneerinud karja suhtes.

2.2 Miinuspunktid:

- a. Koer alustab jooksu enne kui koerajuht jõuab alguspunktis käskluse anda 1-2p
- b. Koer jookseb liiga otse karja suunas 10-19p
- c. Koer ületab joostes risti telgjoont alguspunktist karjani 10-19p
- d. Koer teeb joostes liiga suure kaare 0,5-10p
- e. Koera tagasi kutsumine ja uuesti saatmine 4-10p
- f. Koer peatub või koerajuht peatab koera ja suunab uuesti 2-4p
- g. Koer jookseb rajalt välja 5p-DSQ

- h. Koer jalutab viimase osa jooksust 1-3p
- i. Koer on lõpetab jooksu liiga karja lähedal ja segab karja 2-5p
- j. Koer urineerib/roojab (ükskõik, mis etabis soorituse ajal) 3-6p

3. LIIKVELE AJAMINE - LIFT (10p)

3.1 Karjani jõudes ja peatudes, peab koera liikuma hakkamine olema pehme, sujuv ja ettevaatlik. Karja liigutamine (lift) peaks demonstreerima koera võimet ennast kehkataseada vaikselt aga kindlalt, nii et see karja võimalikult vähe häiriks. Karja liikuma hakkamine peab olema selles suunas, kus on alguspunkt.

3.2 Miinuspunktid:

- a. Kari ei liigu otse alguspunkti suunas 0-3p
- b. Koer liigutab karja värava suunas, kust kari välja lasti 3-5p
- c. Koer kiirustab ja liigub karja sisse lahutades karja 4-9p
- d. Koer kiirustab ja paneb karja liiga kiirelt liikuma 2-8p
- e. Koer hammustab, sest ei oska muud moodi karja liikuma saada 5p-DSQ
- f. Koer paneb karja liiga aeglaselt liikuma (ilma sellesisulist käsklust saamata) 1-5p
- g. Koer vajab liiga palju korduskäskluseid 0,5-1p (iga liigse käskluse eest)
- h. Koer survestab karja liigselt külgedelt, et karja liikuma saada 1-3p (iga küljelt survestamise eest)

4. TOOMINE - FETCH (20p)

4.1 Pärast karja liikuma hakkamist peab kari ühtlases rahulikus tempos liikuma alguspunkti suunas. Vigadeks loetakse kiirustamist, sik-sakilist liikumistrajektoori või trajektooriga kõrvale kaldumist,

4.2 See osa katsest lõppeb karja liigutamisega alguspunktis asuvast teibast ümber suunamuutusega värava suunas.

4.3 Miinuspunktid:

- a. Koer liigutab karja liiga kiiresti 1-4p
- b. Koer ajab karja taga 5-8p
- c. Koer lubab karjal seisma jääda 0-1p (iga peatumise eest)
- d. Kari on trajektooriga väljas terve selle etapi 8-19p
- e. Kari on kergelt trajektooriga väljas aga suunatakse kohe tagasi 1p
- f. Kari on 10-25m trajektooriga väljas aga suunatakse kohe tagasi 1-4p
- g. Kari on 10-25m trajektooriga väljas mõnda aega 2-8p
- h. Koer survestab liigselt karja külgedelt 0,5-1p (iga korra eest)
- i. Liigsed korduskäsklused 1-4p
- j. Koer ligub karja ette 3-10p
- k. Koer tiirutab ümber karja 4-10p
- l. Koer hakkab karja tagasi selles suunas liikuma, kust karja tooma hakkas 1-8p
- m. Koer hakkab tagasi minema olematuid kariloomi tooma 2-6p
- n. Kari ei möödu alguspunktis olevast teibast õigelt poolt 8-10p
- o. Kariloom ei möödu teibast õigelt poolt 2-3p (iga looma kohta, mitte üle 8p kokku)
- p. Kari ei möödu teibast õigelt poolt aga tuuakse tagasi ja liigutatakse uuesti õigelt poolt 2-6p
- q. Kari ei hakka mööduma õigelt poolt teibast aga tuuakse tagasi ja liigutatakse uuesti õigelt poolt 1-5p

- r. Kari möödub õigelt poolt aga liiga suure kaarega 1-6p
- s. Koer lahkub karja juurest ja läheb koerajuhi juurde (bordercolliedel) 1-10p

5. AJAMINE - DRIVE (20p)

5.1 Kari liigutatakse sujuvas ja ühtlases tempos läbi väravate aediku suunas. Väravad on heaks trajektoori märgiks. Sööstev liikumine ja sellele järgnev peatumine ei ole soovitud ja nendelt arvestatakse miinuspunkte maha.

5.2 Miinuspunktid:

- a. Koer liigutab karja liiga kiiresti 1-4p
- b. Koer ei survesta karja piisavalt ja lubab karjal seisma jääda 0-1p (iga peatumise eest)
- c. Kari on kergelt trajektoorist väljas aga suunatakse kohe tagasi 1p
- d. Kari on 10-25m trajektoorilt väljas aga suunatakse kohe tagasi 2-8p
- e. Koer tiirutab ümber karja 3-10p
- f. Koer survestab liigselt karja külgedelt 1-2p (iga korra eest)
- g. Koer lubab karjal laiali valguda 1-3p
- h. Koer lubab karjal peatuda 1-2p
- i. Liigsed korduskäsklused koerajuhi poolt 1-4p
- j. Koer liigub karja ette 3-10p
- k. Koer hakkab seejärel karja vaele poole ajama 2-8p
- l. Koer hakkab tagasi minema olematuid kariloomi tooma 2-6p
- m. Kari ei läbi väravat 1-2p (iga karilooma eest, mitte üle 8p kokku)
- n. Kari liigub pärast väravat vales suunas 1-5p

6. AEDIK - PEN (10p)

6.1 Koerajuht hoiab väravat ja koer ajab kariloomad aedikusse sisse ning seejärel sulgeb koerajuht värava. Mõõdukas koera aitamine koerajuhi poolt on lubatud, kuid karja sisse ajamise aitamine on keelatud. Aediku hindamine algab kui kari jõuab u 10 meetri kaugusele aedikust või kui on selge, et aedikusse ajamine on alanud. Punkte arvestatakse maha kui kari tiirutab ümber aediku, kui kari tõrgub ja eemaldub aedikust, tormakalt ja ebasujuvalt töölt.

6.2 Miinuspunktid:

- a. Kari liigutatakse aedikusse ja koerajuht sulgeb värava. Selle etapi hindamine algab u 9m enne aedikut.
- b. Kari tõrgub aedikusse sisse minemast 0,5-1p (karilooma eest)
- c. Kari liigub aediku esiselt platsilt välja 1-3p
- d. Kari liigub aedikusse aga siis uuesti välja enne kui väravat jõutakse sulgeda 2-5p
- e. Väravaga karja vastu minemine 1-3p
- f. Väravaga tugevasti karja vastu löömine 5p-DSQ
- g. Karjasekepiga karilooma puutumine 5-DSQ
- h. Karjasekepiga karilooma löömine DSQ
- i. Koer taganeb karja poolt survestatuna 1-5p
- j. Koerajuht hüppab, karjub ja koer ei tee midagi 1-4p
- k. Koerajuht sulgeb värava enne kui kogu kari aedikus DSQ

- l. Koerajuht ei suuda väravat sulgeda pärast karja sinna sisse ajamist ja kari pääseb välja 3-5p
- m. Koerajuht lööb värava kinni ebasportlikult käitudes 2-5p
- n. Koerajuht ei sulge väravat korralikult pärast soorituse lõppemist ja kari pääseb välja 2-5p

7. KATSE KATKESTAMINE

7.1 Kui kohtunik lõpetab katse enne lõppu, siis on tulemuseks alati 0 punkti, va juhul kui aeg saab otsa.

7.2 Katse sooritamiseks on maksimaalne lubatud aeg 15 minutit.

7.3 Kohtunik lõpetab katse enneaegselt:

- a. juhul kui kariloomade või koera jaoks muutub olukord ohtlikuks
- b. kui koer on selgelt kontrolli alt väljas
- c. kui üks või rohkem karilooma lahkub karjatamisalalt
- d. kui koerajuht karistab koera või käitub muul moel sobimatult rajal ja/või katse alal
- e. Kui koer on haige, vigastatud või ei ole muul põhjusel võimeline oma tervist ohtu seadmata sooritama katset
- f. Kui koer ei suuda pikemat aega karja kohalt liigutada
- g. Kui osaleja ei järgi reegleid ja juhendeid

7.4 Koera karistamine on keelatud

8. SOORITUSE KORDAMINE

8.1 Koerajuht võib paluda kohtunikult soorituse kordamist kuni kari on toodud tagasi alguspunktini. Pärast seda arvestatakse, et kari on koerajuhile sobiv.

8.2 Kohtunik võib soorituse igal hetkel paluda soorituse kordamist, sel juhul arvestatakse punktidega esimesest sooritusest kuni kohani, mis kohtuniku arvates võis põhjustada korduse kohandamist.

8.3 Kordussoorituse aluseks on lisaks ka korralduslikud vead nagu vale kariloomade arv grupis või kui mõne karilooma tervis segab karjatamist.

9. KOHTUNIKU VASTUTUS

9.1 Kohtunik:

- Tagab, et igal osalejal oleks õiglane võimalus
- Tagab, et iga sooritus tuleb hinnata sama standardi kohaselt
- Kontrollib, et kohtuniku abi/sekretär oleks täpne punkte üles märkides ja aega võttes
- Diskvalifitseerib sooritusi reeglitepäraselt

10. KATSE TELT KÕRVALDAMINE / KATSE TEL OSALEMISE KEELD / KARISTUSED

10.1 Kui koerajuht käitub katsel mittesobivald või tema koer ei ole kontrolli all, võib katsel osaleva paari katselt kõrvaldada. Või kui rikkumine oli tõsine, tuleb kõne alla isegi edaspidise osalemise keelu ettepanek.

10.2 Otsuse katselt kõrvaldamise kohta langetab kohtunik. Võimaliku katsel edaspidise osalemise keelu avalduse teeb katse kohtunik. Otsuse edaspidistel katsel osalemise keelu kehtestamise osas langetab Karjakoerte Kogu eestseisus.

10.3 Kui koera sooritus tuleb katkestada põhjendamatult hammustamise või kariloomade liiga karmi kohtlemise pärast, ei saa see koer rohkem katsel osaleda. Silmas tuleb pidada olukorda kui kariloom käitub koera suhtes agressiivselt jätmata koerale muud valikut kui hammustada, sel juhul võib olla tegemist põhjendatud hammustamisega ja kohtunik võib katsel mitte katkestada. Kui aga koera eelnev tegevus on põhjustanud karilooma rünnaku koera suhtes ei saa koera hammustamist lugeda põhjendatuks.

Koera osalemisõigust on võimalik ennistada. Koera osalemisõiguse ennistamise üle otsustab EKL-KAR eestseisus peale vastavasisulise avalduse saamist.

11. TULEMUSTE MÄRKIMINE PROTOKOLLI

11.1 Katse sooritamise punktid märgitakse numbritena iga etapi taha asuvasse lahtrisse ja protokollilehe alla "Katse tulemus/punktide summa" juurde punktide koondsumma.

11.2 Sooritatud lahtri alla tõmmatakse ring ümber kas "jah" või "ei" sõnale. Kui katse on katkestatud märgitakse lahtrisse "Katse tulemus/punktide summa" lahtrisse "katkestatud" ja katkestamise põhjus märgitakse lahtrisse "Üldmulje ja kohtuniku kokkuvõte", samuti märgitakse ära kas katse katkestas koerajuht või kohtunik.

11.3 Kui koer diskvalifitseeritakse, märgitakse "Katse tulemus/punktide summa" lahtrisse "DSQ". Diskvalifitseerimise põhjus märgitakse lahtrisse "Üldmulje ja kohtuniku kokkuvõte".